

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över betänkandet "Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro" (SOU 2025:108)

Sammanfattning

Kunskapsförvaltningen instämmer i huvudsak i förslaget om att införa ett nationellt frånvaroregister. Förslagen bedöms bidra till ökad rättssäkerhet, effektivare handläggning och minskad risk för felaktiga utbetalningar. Kunskapsförvaltningen ser dock behov av förtydliganden kring tekniska lösningar, integritetsskydd utifrån barn och elever med skyddade personuppgifter och praktisk implementering för huvudmän inom utbildningsverksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Ställningstagande till huvudförslag

Nationellt frånvaroregister (kapitel 9)

Kunskapsförvaltningen tillstyrker förslaget om att Skolverket ska ansvara för ett nationellt frånvaroregister med veckovis rapportering från huvudmän.

Skäl:

- Ger bättre underlag för korrekta utbetalningar av förmåner (t.ex. tillfällig föräldrapenning).
- Möjliggör datadrivet arbete mot skolfrånvaro och utanförskap.
- Stärker integritetsskyddet genom absolut sekretess och tydliga sökbegränsningar.

Synpunkter:

- Nationella riktlinjer från Skolverket för enhetlig registrering av frånvaro och närvaro är önskvärda för att säkerställa likvärdig bedömning.
- Tekniska krav på systemleverantörer måste klargöras i god tid (standard SS 12000).
- Kunskapsförvaltningen önskar att nationella riktlinjer för pseudonymisering av barn och elever med skyddade personuppgifter likt de som Skolverket angav vid arbetet med digitala nationella prov tas fram.

Kunskapsförvaltningen

Postadress
Sandvikens kommun
Kunskapsförvaltningen
811 80 Sandviken

Besöksadress
Sätragatan 66

Telefon
026-24 00 00

E-post
kunskapsnamnd@sandviken.se
Hemsida
www.sandviken.se

Organisationsnummer
212000-2346
PlusGiro
3 22 28-9

- Konsekvenser av årlig radering uppstår, särskilt för retroaktiva avgiftskontroller inom de frivilliga och avgiftsbelagda skolformerna som genomförs av huvudman, om huvudman ska kunna nyttja frånvaroregistret på egen hand. Gäller även när Försäkringskassan efterfrågar uppgifter om barn/elev då detta göra flera år bakåt i tiden.

Avslutande synpunkter

Kunskapsförvaltningen ser positivt på förslagen men betonar behovet av:

- Tydliga nationella riktlinjer för registrering.
- Förberedelser för teknisk implementering hos huvudmän och leverantörer.
- Informationsinsatser till berörda aktörer om syfte och integritetsskydd.

Underskrifter

Minna Holmqvist
Förvaltnings- och skolchef

§ 48 Remiss: Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro, SOU 2025:108

Diarienummer KUN2025/216

Beslut

Kunskapsnämnden beslutar att

1. anta förvaltningens yttrande som sitt eget och
2. överlämna yttrandet till Socialdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Utredningen ”Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro” (SOU 2025:108) syftar till att minska felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringssystemet som idag uppgår till cirka 15–20 miljarder kronor årligen. En stor del beror på felaktiga uppgifter och bidragsbrott. Problemen är särskilt omfattande inom sjukpenning, föräldrapenning och bostadsbidrag och orsakas bland annat av arbete trots förmån, felaktiga inkomstuppgifter och falska intyg. Utredningen konstaterar att bristande datakvalitet och låg datamognad hos myndigheter försvårar kontroll och förebyggande arbete.

För att möta dessa utmaningar föreslås lagändringar i socialförsäkringsbalken som ger Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten utökade möjligheter att använda dataanalys och urval för att förebygga fel och fusk. Förslaget omfattar även behandling av känsliga personuppgifter under strikta skyddsregler samt införande av absolut sekretess för dataanalys. Ikraftträdande föreslås till 1 januari 2027.

En central del av utredningen är införandet av ett nationellt frånvaroregister under Skolverkets ansvar. Syftet är att kontrollera föräldrapenning, upptäcka utlandsvistelser och främja skolnärvaro. Rapportering ska ske veckovis och automatiserat från alla skolhuvudmän, med höga krav på integritet genom pseudonymisering och kryptering. Lagen om frånvaroregister föreslås träda i kraft 2027 med tillämpning från juli 2028. Kostnaden beräknas till 72 miljoner kronor för uppstart och cirka 71 miljoner kronor per år i drift.

Utredningen betonar behovet av ett datadrivet arbetssätt, ökad interoperabilitet och ordning på data för att möjliggöra effektiv digitalisering. Fördelarna är snabbare beslut, individanpassad service och minskad subjektivitet, men risker som integritetsintrång och AI-bias måste hanteras. Försäkringskassan föreslås få ett särskilt regeringsuppdrag för att genomföra ”Datalyftet”, och Pensionsmyndigheten ska utreda

schablonisering av bostadskostnader. Sammantaget bedöms förslagen ge betydande samhällsekonomiska vinster genom minskade felaktiga utbetalningar och ökad rättssäkerhet.

Kunskapsförvaltningens yttrande:

Sammanfattning

Kunskapsförvaltningen instämmer i huvudsak i förslaget om att införa ett nationellt frånvaroregister. Förslagen bedöms bidra till ökad rättssäkerhet, effektivare handläggning och minskad risk för felaktiga utbetalningar. Kunskapsförvaltningen ser dock behov av förtydliganden kring tekniska lösningar, integritetsskydd utifrån barn och elever med skyddade personuppgifter och praktisk implementering för huvudmän inom utbildningsverksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Ställningstagande till huvudförslag

Nationellt frånvaroregister (kapitel 9)

Kunskapsförvaltningen tillstyrker förslaget om att Skolverket ska ansvara för ett nationellt frånvaroregister med veckovis rapportering från huvudmän.

Skäl:

- Ger bättre underlag för korrekta utbetalningar av förmåner (t.ex. tillfällig föräldrapenning).
- Möjliggör datadrivet arbete mot skolfrånvaro och utanförskap.
- Stärker integritetsskyddet genom absolut sekretess och tydliga sökbegränsningar.

Synpunkter:

- Nationella riktlinjer från Skolverket för enhetlig registrering av frånvaro och närvaro är önskvärda för att säkerställa likvärdig bedömning.
- Tekniska krav på systemleverantörer måste klargöras i god tid (standard SS 12000).
- Kunskapsförvaltningen önskar att nationella riktlinjer för pseudonymisering av barn och elever med skyddade personuppgifter likt de som Skolverket angav vid arbetet med digitala nationella prov tas fram.
- Konsekvenser av årlig radering uppstår, särskilt för retroaktiva avgiftskontroller inom de frivilliga och avgiftsbelagda skolformerna

som genomförs av huvudman, om huvudman ska kunna nyttja frånvaroregistret på egen hand. Gäller även när Försäkringskassan efterfrågar uppgifter om barn/elev då detta göra flera år bakåt i tiden.

Avslutande synpunkter

Kunskapsförvaltningen ser positivt på förslagen men betonar behovet av:

- Tydliga nationella riktlinjer för registrering.
- Förberedelser för teknisk implementering hos huvudmän och leverantörer.
- Informationsinsatser till berörda aktörer om syfte och integritetsskydd.

Beslutsunderlag

Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro - SOU2025_108

Remissvar över betänkandet Ett datalyft mot fel fusk och frånvaro SOU 2025-108

Tjänsteskrivelse - Remissvar Ett datalyft mot fel fusk och frånvaro SOU 2025-108

Protokollsutdrag skickas till

kommun@sandviken.se

Socialdepartementet

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Karin Jankensgård

Datum: 2026-02-23 07:58

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

9C4875E89DF8F4499560C4DE5CCB115D3DA0632EFFA94F5FDFBBD971A31B5F59

Namn: Jenny Maria Karlsson

Datum: 2026-02-23 07:58

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

9C4875E89DF8F4499560C4DE5CCB115D3DA0632EFFA94F5FDFBBD971A31B5F59

Namn: LARS HAGLUND

Datum: 2026-02-23 15:05

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

9C4875E89DF8F4499560C4DE5CCB115D3DA0632EFFA94F5FDFBBD971A31B5F59